

Wstęp dla Czytelników polskojęzycznego Bonusa

Małgorzata Dereniowska (Greqam, AMSE, Aix-Marseille University, France)

Ewa Nowak (Adam Mickiewicz University, Poland)

Etyka środowiskowa jest dynamicznie rozwijającą się młodą dyscypliną filozofii na świecie i w Polsce. W literaturze polskojęzycznej istnieje szereg publikacji wprowadzających w genezę, rozwój, i problematykę tej dziedziny. Wśród nich wymienić należy prace takich autorów jak Włodzimierz Tyburski, Zdzisława Piątek, Krzysztof Łastowski, Andrzej Papuziński, Anna Ganowicz-Bączyk, i wielu innych. W niniejszym opracowaniu znajdują się dwie prace. Pierwsza, autorstwa młodej badaczki i magistrantki Alicji Dłużewicz, przedstawia historyczny rys rozwoju etyki zwierząt przed Petera Singera połączony z oryginalną aplikacją filozoficznej dyskusji w kontekście prawnego statusu i ochrony samoświadomych istot pozaludzkich. Autorka traktuje o prawach zwierząt z perspektywy filozoficznej i prawnej oraz możliwościach ich przekształcenia w kontekście zarówno zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych wywierających negatywną antropopresję na dobrobyt istot pozaludzkich, jak i w odniesieniu do poszerzenia moralnego rozumowania. Głos autorki odzwierciedla ducha inter- i transdyscyplinarności, które stanowią o specyfice etyki środowiskowej, i wskazuje na rosnące zainteresowanie problematyką etyki środowiskowej na styku filozofii i innych dyscyplin naukowych, oraz na styku teorii i praktyki.

Z kolei drugi tekst autorstwa Honoraty Korpikiewicz jest oryginalnym interdyscyplinarnym poszerzeniem obszaru przedmiotowego etyki środowiskowej nie tylko na ziemską biosferę, ale i otoczenie kosmiczne. Implikuje określoną wizję świata i miejsce człowieka w tym świecie. Czerpiąc z dyscyplin takich jak fizyka, astronomia, ekologia, rosyjska myśl holistyczno-środowiskowa oraz hipoteza Gai Jamesa Lovelock'a, autorka rozważa etyczne oraz ontyczne aspekty tak skonstruowanej kosmoekologicznej wizji świata. Proponowany zestaw oferuje czytelnikowi z jednej strony wieloaspektowe ujęcie klasycznej problematyki dyscyplinarnej nad prawami zwierząt, a z drugiej strony oryginalne rozszerzenia klasycznych rozważań, inspirowane wglądami w inne dyscypliny wiedzy. Tym samym bonus ten wpisuje się w kanon polskojęzycznej literatury przedmiotowej z zakresu etyki środowiskowej i promuje rozwój tej ważnej badawczo i praktycznie dyscypliny.